

De nieuwe kerk van Den Horn

De arm van Sint Margriet in Lagemeeden

De kerk in Den Horn werd in 1863 gebouwd. De geschiedenis van de kerk van Den Horn begint eigenlijk in het naastgelegen gehucht Lagemeeden. In de vijftiende eeuw kon de kerk van Lagemeeden een belangrijke relikwie verkrijgen, namelijk een gedeelte van de arm van de heilige Margaretha. Het verkrijgen van relikwieën was alleen voor de rijkere kerken weggelegd, dus de kerk van Lagemeeden moet welvarend geweest zijn. Lagemeeden zou dankzij de relikwie een bedevaartsoord zijn geworden. In volksverhalen over deze kerk wordt beweerd dat de arm zich daar nog zou bevinden - misschien begraven in een sloot.

De heilige Margaretha van Antiochië

Sint Margriet was een dochter van een heidense priester in Pisidië. Ze werd opgevoed als christen. Na haar gedwongen huwelijk weigerde ze haar geloof op te geven. Toen ze niet aan de heidense goden wilde offeren werd ze opgesloten en gemarteld. Al deze gruwelijkheden overleefde ze ongeschonden. De duivel openbaarde zich in de gedaante van een gevaarlijke draak die haar verslond. In zijn binnenste maakte ze een kruisteken, waarna het beest uit elkaar barstte en zij ongedeerd bleef. Sint Margriet wordt altijd afgebeeld met een draak aan haar voeten. Ze is een van de 'veertien heilige helpers', omdat ze wordt aangeroepen bij ziektes en kwalen. Ze is de patrones van voedsters, verpleegsters, vroedvrouwen en nierpatiënten en wordt aangeroepen bij barensweeën en zwangerschap (wegens haar ontsnapping uit de buik van de draak) en onvruchtbaarheid. Opvallend is dat de naam Margaretha, Margreet, Margriet, Greet of Grietje in deze streek in iedere familie voorkomt.

Stemmingen en ruzie

Op het moment dat de kerk van Lagemeeden werd afgebroken was het omliggende dorp al verdwenen. De parochianen van de omliggende streken gebruikten de kerk tot die tijd nog steeds. De kerk raakte intussen wel zodanig in verval dat 'de kerkgangers steeds meer weiland konden zien door de muren heen'. Er moest een nieuwe kerk komen, maar de daadwerkelijke bouwplaats van de kerk werd een waar hoofdpijndossier. Een deel van het bestuur wilde dat de kerk in het centrum van het dorp zou worden geplaatst, het andere deel wilde dat de kerk bij de Kerketil zou komen omdat deze plaats meer centraal in de gemeente lag. De pastorie van Lagemeeden stond nog in Oostwold en een deel van de gemeentelieden wilden dan ook dat de nieuwe kerk in de buurt van de pastorie kwam te staan. Ook de verplaatsing van de klok uit de oude klokkenstoel van Lagemeeden liet de

gemoederen van de dorpelingen hoog oplopen. Velen waren het er al niet mee eens geweest dat de klok destijds door de burgerlijke gemeente Aduard was ingeruild voor een minder zware klok afkomstig uit de kerk van Ureterp. De bewoners uit Hoge- en Lagemeeden wilden hun klok op de oude plaats behouden. Door de klok te verplaatsen zou ze niet meer worden gebruikt voor begrafenissen en het beluiden van de doden uit het kerspel.

Het besluit

Vijftien leden stemden uiteindelijk voor de bouw bij de til en veertien voor de bouw in het centrum. Als reactie op de gang van zaken schreef een aantal gemeenteleden protestbrieven aan het Provinciaal College van de Hervormde Gemeente en aan Gedeputeerde Staten. Hierin stelden ze dat het plaatsen van de kerk buiten het dorp schadelijk zou zijn 'voor kerkelijke en industriële belangen'. Ook zou het 'afvalligen kunnen veroorzaken en tot voedsel verstrekken om tot het afgescheiden geloof over te gaan'. Uiteindelijk werd door de Algemene Synode besloten de kerk wel bij de Kerketil te bouwen, zodat de kerk in het midden van de kerkelijke gemeente kwam te liggen. Zo lag de kerk ook voor de omwonenden centraal. De plaats van de kerk is dus symbolisch gekozen om te laten zien dat de kerk niet alleen de gemeenteleden uit Den Horn toebehoorde. Van Lagemeeden rest nu alleen nog een eeuwenoud kerkhofje dat via een smal, doodlopend weggetje vanuit Den Horn bereikbaar is. De kerkbanken van Lagemeeden werden verplaatst naar nieuwe kerk in Den Horn.

Stembus Hoge- en Lagemeeden

